

Euroopa Liidu põllumajandusministrid rääkisid Tallinnas toetuste võrdsustamisest ja riskijuhtimisest

3. - 5. septembril Tallinnas kohtunud EL-i põllumajandusministrid arutasid riskijuhtimise teema raames ka põllumajanduse otsetoetuste ühtlustamise küsimust.

Ministrite seisukohad toetuste ühtlustamise vajaduse osas läksid laeku. Balti riigid, Slovakkia, Poola, Rumeenia ja Bulgaaria toetasid toetuste võrdsustamist, et otsetoetused suudaksid stabiliseerida põlumeeste sissetulekuid, eriti just kriiside tingimustes. Toetuste ühtlustamise vastu olid mitmed teised liikmesriigid, nagu näiteks Taani ja Holland. Kohtumisele järgnenud pressikonverentsil ütles maaeluminister Tarmo Tamm, et otsetoetustel on oluline roll põllumajandusele stabiilse sissetuleku ta-

gamisel, otsetoetused toimivad ka riskijuhtimise tööriistana. Põllumajandusvolinik Phil Hogani sõnul on tegemist väga olulise teemaga, tema sõnul mobiliseerivad Balti riigid ja teised Ida-Euroopa riigid oma poliitilised argumendid, et veenda otsetoetuste ühtlustamise vajaduses. Seega on otsetoetuste ühtlustamise teema vältimatult ÜPP tulevikuarutelude üheks osaks.

Teise olulise teemana käsitleti riskijuhtimist põllumajanduses. DG AGRI oli selleks puhuks ette valmistanud ülevaate, mis tutvustab kriiside tüüpe ja EL-s praegu olemasolevaid riskijuhtimis-meetmeid, nende toimimist praktikas ning vajaka jäämisi. Edasi tuleb tegeleda küsimustega, mida teha teisiti, et põllumehed riskijuhtimisskeeme rohkem kasutaksid? Mil viisil saab riskijuh-

timine suurendada kriisidele vastupidavust ning põllumajandussektori majanduslikku elujõulisust? Mida saame õppida parimatest praktikatest? Milline oleks adekvaatne tasakaal era- ja avalike skeemide vahel?

Loe lähemalt https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/markets-and-prices/market-briefs/pdf/12_en.pdf

Põllumajandusvolinik Phil Hogan kinnitas Tallinnas, et uue spetsiaalse riskijuhtimisfondi loomist põllumajanduskriiside jaoks siiski kavas ei ole. Hogani sõnul oleks seda praktikas väga keeruline rakendada ning seni ei ole ka olemasolevat põllumajanduse kriisireservi (üle 400 miljoni € aastas) kunagi veel kasutatud. Mitmed liikmesriigid, sh Eesti, tegid ettepaneku võimaldada ühe aasta jooksul kasutamata jäänud kriisireservi raha kanda üle järgmistele aastatele, selmet see riikidele toetustena tagasi maksta, kuid kokkuleppele selles ei jõutud. Riskijuhtimisest räägivad ka G7 riikide põllumajandusministrid oktoobrikuisel kohtumisel Itaalias Bergamos.

© European Union, 2017 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Etienne Ansotte

Euroopa Liidu olukorrast – president Jean-Claude Junckeri visioon on suurepärase, kuid põllumajanduspoliitikat tuleb korralikult rahastada

Viidates EL Nõukogu presidendi Jean-Claude Junckeri 13. septembril Europarlamendis peetud kõnele ütles Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen, et väljapakutud tööprogramm ja visioon ühtsema ning tugevama EL tulevikust on suurepärase, kuid vajame ka tugevat eelarvet innovatiivse ühise põllumajanduspoliitika rakendamiseks.

Junckeri ambitsioonikas plaan majanduskasvu ja töökohtade edendamiseks on olulised majanduskriisist väljumisel. Seejuures on põllumeestel ja ühistutel oluline roll majanduskasvu saavutamisel maapiirkondades ning kvaliteetse toiduga varustamisel. Väga tähtis on te-

ha edasisi samme nn Omnibus-määruse vastuvõtmisel. Teretulnud on ka Junckeri teade anda 2018. aastal välja ettepanek ebaausate kaubandustavade ohjamiseks toidu tarneahelas, mis aitaks parendada põllumeeste olukorda.

Et tagada elujõulise põllumajandussektori olemasolu, on vaja ka liikmesriikide pühendumist adekvaatse rahastamise tagamiseks mitmeaastase finantsraamistikku (MFF) piires. Ootame 2018. aasta mais ilmutavat Komisjoni ettepanekut ambitsioonika ja innovatiivse ÜPP rahastamiseks. Kaubanduspoliitika osas on positiivne nõue kõikide kaubanduslepete tasakaalustatuse vajalikkusest ning EL strateegiliste eesmärkide kaitsmisest. Põllumeeste huvid peavad olema kaitstud tulevastel läbirääkimistel nii Mercosuri maadega,

Uus-Meremaaga kui ka Austraaliaga.

Uus välja pakutud tööstuspoliitika peaks aitama meie tööstusi saavutada või jääda maailmas liidripositsioonile innovatiivsuses, digitaliseerimises ja süsinikuheidete vähendamises. Ringmajanduse osas on teretulnud uudis kaasata järelevalve raamistik innovatsiooni, majanduskasvu ja töökohtade loomise tagamiseks. Vajalik on hoida tasakaalustatud lähenemist Pariisi kliimaleppe täitmisel, et mitte ohverdada toidu tootmist. EL institutsioonide toimimise ja nn komitoloogia osas vajame selget proportsionaalset otsustusprotsessi, mis põhineb parimatel kättesaadavatel teaduslikel andmetel, et edendada kasvu, innovatsiooni, töökohtade loomist, investeeringuid, aga ka tarbija kindlustunnet EL-s.

Nutika põllumajanduse väljavaated

12. septembril toimus Tallinnas Kultuurikatlas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee konverents „Nutikad lahendused kestliku ja kaasava ühiskonna teenistuses“, mis tõi Tallinnasse 28 ELi liikmesriigi kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad. Konverentsil keskenduti e-lahendustele ning nende rollile innovatsiooni ning kestliku ja kaasava ühiskonna arendamisel.

Konverentsi avanud president Arnold Rüütel rõhutas, et tänu eestlaste kestvale austusele looduse vastu ja suhteliselt hõredale asustusele on meie territoorium koos loodusvaradega heas seisundis. Isegi nõukogude võimu ajal suutsime loodust tõhusalt kaitsta ja kaasata elanikkonda looduskaitse liikumisse.

President Rüütel avaldas kahetsust, et säästva arengu kolmas komponent, sotsiaalsfäär on Eesti arengus kahjuks olnud ebapiisava tähelepanu all. „Meie rahvastik kahaneb, maapiirkonnad tühjenevad, tervishoiu ja

hariduselu korraldamisel maapiirkondades on tõsiseid probleeme.“

President Rüütel tuletas veel kord meelde tuntud definitsiooni, mille kohaselt on jätkusuutlik areng niisugune arengutee, mis rahuldab praeguse põlvkonna vajadused, seadmata ohutu tulevaste põlvkondade samasuguseid huve. See eeldab keskkonna jätkusuutlikkust, majandusarengu allutamist keskkonnasäästlikkusele ja jätkusuutlikku valitsemist. „Viimati nimetatud nõue eeldab, et võimulolijatel on samad väärtushinnangud rahvaga, et erinevate sotsiaalsete gruppide huvid oleksid tasakaalus ja et kogu valitsemisprotsess oleks kaasav ja läbipaistev,“ rõhutas Rüütel.

Arnold Rüütel võttis oma kõne kokku optimistlikult: „2018. aastal tähistame Eesti 100. sünnipäeva. Me laseme oma vaimusilma eest läbi mineviku ja teritame pilku tulevikku. Ma loodan, et teeme seda ühtses peres Euroopa Liidu rahvastega, ja ka kõigi nende riikide ja rahvastega, kes suhtuvad meie ettevõtmistesse sümpaatiaga.“

Kultuuriminister Indrek Saar ütles konverentsi avapaneelis, et avali-

ku, erasektori ja valitsusväliste organisatsioonide koostöös sünnivad parimad lahendused ühise eesmärgi saavutamiseks, et pakkuda arukaid lahendusi meie ühiste väljakutsetele. Saare sõnul ei saa e-Eesti kunagi valmis. „See on pidev töö, sest me töötame püsivalt selle nimel, et oma ühiskonda parandada. Seetõttu oleme avatud uutele ideedele ja tahame õppida teiste riikide parimatest praktikatest.“

Nutikas põllumajandus

Konverentsi raames toimunud seminaril, millel käsitleti nutikaid lahendusi säästvas põllumajanduses, esinenud Eesti Maaülikooli Majandus- ja sotsiaalinstituudi direktor Ants Viira analüüsis innovatsiooni põllumajanduses. Eesti põllumajanduse struktuuris on aja jooksul toimunud suured muutused. Aja jooksul on ettevõtete arv vähenenud eelkõige 50 hektarist väiksemate üksuste arvelt ja keskmine põllumajandusettevõtte suurus on kasvanud. Suuremate ettevõtete kasv pole tulnud aga pelgalt väiksemate arvelt, märkimisväärses mahu on kasv tulnud söötis maa kasutuselevõtu kaudu.

Viira rõhutas, et keskmise suurusega põllumajandusettevõtted on kõige tundlikumad turumuutuste ja muutuvate toetustingimuste osas. Samas pelgalt toetuste suurendamine kõige väiksematele majapidamistele ei aitaks muuta nende tegevust jätkusuutlikuks. Ta viitas ka asjaolule, et suuremad ettevõtted kasutavad enam kaasaegset tehnoloogiat ning suuremate ja väiksemate ettevõtete vahel on tehnoloogiline lõhe. Väiksemate talude puhul peaks toetama just investeringuid tehnoloogia uuendamisse (nt lõpsirobotite soetamine).

Viira sõnul aitab kaasaegne tehnoloogia vähendada keskkonnariske. Samuti rõhutas ta, et keskkonnasõbralikkus ja ettevõtte suurus pole omavahel otseses seoses.

Seminaril kõlas publiku hulgast etteheide, et ÜPP on väiksemate põllumajandusettevõtete toetamisel läbi kukkunud. Viira sõnul on väikeste talude puhul kõige tähtsam ülesanne sissetulekute suurendamine, mis saab toimuda laienemise või produktiivsuse suurendamise kaudu. Väiketootjad on maaelu mitmekesisuse seisukohalt väga olulised, kuid nende hoidmisel poleks kasu näiteks ÜPP tuleviku aruteludes pakutud lahendusest diferentseerida otsetoetusi ning kärpida suuremate ettevõtete toetusi (nn capping). Väiksematel taludel pole piisavalt toetusala pinda, et otsetoetuste kaudu nende olukorda parandada. Üldiselt märkis Viira, et tulevikus

peaks ÜPP meetmeid täpsemalt suunama erinevate probleemide lahendamiseks.

Ettevõtte eAgronom juht ja asutaja Robin Saluoks rääkis seminaril sellest, kuidas lihtsad e-lahendused aitavad muuta põllumeeste elu paremaks ja annavad neile võimaluse veeta rohkem aega koos oma perega.

Saluoksa sõnul on oluline optimeerida töökäike. Ta tõi esile, et suurimaid vigu põllumajandustootmises ei tehta mitte põllul, vaid juhtide tasemel. Saluoksa sõnul on suurimaks probleemiks, et kuigi paljud tehnoloogiad on juba ammu olemas, siis kahjuks põllumehed ei kasuta neid, mistõttu on vajalik tehnoloogiate ja digitaliseerimise rakendamine nõu samm-sammult.

Kui analüüsida põllumajanduse digitaliseerimise olukorda ELi liikmesriikides laiemalt, siis on murekohaks, et digitaalne ja tasuta juurdepääs andmetele pole kaugeltki reaalsus kõikides riikides. Näitena nimetas ta Poolat ja Leedut. Ühtlas märkis Saluoks, et tarkvara arendajad on heas mõttes ka need, kes sunnivad avaliku sektori asutusi tagant kiiremini liigutama e-lahenduste pakkumise nimel.

Leedu põllumajandusühistute liidu esindaja ja Euroopa põllumajandusühistute liidu Cogeca asepresident Mindaugas Maciulevicius rõhutas samuti tehnoloogiliste võimaluste kasutamise olulisust põllumajanduses. Juba praegu on väga palju andmeid saa-

daval, mille talletamiseks on vaja suu- randmete keskusi. Uued tehnoloogiad võimaldavad säästa raha ja kasutada tõhusalt ressursse. Maciulevicius rõhutas ka täppismeteoroloogia olulisust, eriti meie kliimaatilistes tingimustes, kus nt vilja koristuseks või teisteks põllutöödeks sobilik aeg on väga lühike. Ta tõi oma sõnavõtu esile ka andmete omanduse ja kaitsmise küsimuse – põllumajanduses toodetavad andmed on väga ihaldusväärsed väetiste ja taimekaitse vahendite müüjate hulgas. Ühtlasi rõhutas ta e-lahenduste rolli tarbijate aspektist – tarbijad tahavad üha rohkem teada toidu päritolu ja selle tootmise kohta. Digitaliseerimise vajaduse tingib ka elanike arvu vähenemine maapiirkondades, sest see võimaldab muuta osa teenustest jätkuvalt kättesaadavaks.

Seminarist kokkuvõtte teinud EPKK juhatuses esimees Roomet Sõrmus rõhutas, et põllumajandustootmine ja digitaliseerimine peavad käima käsikäes ning põllumehed on nõu digitaliseerimise hing. Seminaril kõlas ka üksjagu kriitikat digitaliseerimise suunal, eelkõige andmete omanduse ja kaitsesega seotud küsimustes. Kuna digitaliseerimises nähakse ka tervet rida riske, siis tuleb tulevikus leida vajalik tasakaal, sest digitaalne areng põllumajanduses peab jätkuma.

<http://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/smart-solutions-sustainable-and-inclusive-societies>

LULUCF: Europarlament hääletas määruse sihipärasema variandi poolt

13. septembri Europarlamendi täiskogu istungil toimunud hääletusel toetas parlament plaane vähendada metsade säästva majandamise abil kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada süsihappegaasi sidumist. Parlamendiliikmed toetasid määruse ettepanekut, mille kohaselt peavad ELi riigid tagama, et metsamajanduses ning põllu- ja karjamaa kasutamise seotud CO² heide ja selle heite sidumine on tasakaalus. Parlamendiliikmed lisasid sätteid, mille kohaselt tuleb kooskõlas ELi pikaajaliste eesmärkide ja Pariisi kliimakokkuleppega alates 2030. aastast tagada, et sellise maakasutuse puhul süsihappegaasi seotakse rohkem, kui heidet tekib.

Kui esimesel viiel aastal seotakse süsihappegaasi rohkem, kui maakasutuses heidet tekib, saab seda kasutada krediidina järgmise viie aasta eesmärkide täitmisel. Liikmesriigid võivad seda krediiti kasutada ka ko-hustuste jagamise eesmärkide mää-ruse sihtide saavutamisel.

Liikmesriigid peavad vastuvõetud teksti kohaselt igal aastal aru

andma tekkinud CO² heite kohta eesmärgiga tasakaalustada CO²-heidet ja selle sidumine kahe viieaastase perioodi vältel: 2021-24 ja 2026-2030. Kui liikmesriik ei täida eesmärki sel perioodidel, siis arvestatakse puudujääk maha kohustuse jagamise määruuses toodud eraldisest.

EL metsandusorganisatsioonid EUSTAFOR, CEPF, CEPI, CEI-Bois ja Copa – Cogeca kiidavad Europarlamendi ettepanekut paindlike ja tulevikku vaatavate metsamajanduse referents-tasemetega määramiseks igati heaks. Siiski, edasine töö on vajalik, et kliimamuutusega võitlemisel säästlikult majandatud metsade ning puidupõhiste toodete kogu potentsiaali arvesse võetaks, sest määruse lõplik versioon kinnitatakse triloogide käigus. EL jaoks on võtmetähtsusega kodumaiste metsaresursside kasutamise edendamine ning metsapõhise väärtusahela edasiarendamine.

“See on samm õiges suunas, mis aitab EL Pariisi leppe eesmärkidele lähemale. See võimaldab jätkata investeeringuid metsandussektoris ning säästvat metsamajandamist, mis on parim pikaajaline strateegia süsiniku neeldumise osas ning mitmesuguse metsast saadava kasu tagamine,” ütles CEPFi peasekretär Emma Berglund.

Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen ütles, et hääletustulemus väljendas toetust säästva metsamajanduse praktikale ning tunnustas maapiirkondadesse tehtud miljooneid investeeringuid. Säästev metsamajandus käib käsikäes metsade multifunktsionaalse rolliga. See toob kaasa suurepärase tulemuse ka kliimamuutusega võitluses, ühiskonnale ja majandusele. Ei ole mingit mõtet biomajanduses vajalikke säästlikke tooraineid väljastpoolt EL sisse tuua. Haigused ja metsatulekahjud on väga ohtlikud; liikmesriikidel peab olema võimalus metsi korralikult majandada, et neid ohte saaks vähendada. Edasised arutelud EL nõukogus peavad tagama, et iga liikmesriik, olgu ta suur või väike, saaks jätkata oma metsade majandamist läbipaistval ja teaduspõhisel viisil pikaajalise strateegia abil, ilma kartmata trahvi saada või sekunda erametsaomanike õigustesse, lisas ta.

Edasised sammud

Muudatused Euroopa Komisjoni esitatud määruse ettepanekusse võeti vastu hääletagega 532 poolt, 144 vastu, 20 erapooletut. Vastuvõetud raport on Euroopa Parlamendi seisukoht läbirääkimisteks ELi Nõukoguga määruse lõpliku sõnastuse osas.

Ülevaade põllumajandusturgude olukorrast

Piimandussektor

Piimatootmine EL-s on viimase kuue kuu jooksul 1% (700 000 t) võrra vähenenud võrreldes möödunud aasta esimese poolaastaga. Nii Uus-Meremaa kui ka Austraalia lõpetasid hooaja negatiivsete numbritega, kuigi tootmise vähenemise kurss nendes maades on hiljuti aeglustunud. USA piimatootmine kasvas 1,4% võrra, võrreldes perioodiga eelmise aasta jaanuarist juunini. Piima hind EL-s on aasta jooksul järjepidevalt tõusnud, ületades 30 €/100 kg. Rahavoog on endiselt probleemne. Piimatoodete hinnatõus, mis oli märgatav alates 2016. aasta juunikuust, on hiljuti taas hoogustunud. Või hind on rekordiline 612 €/100 kg. Lõssipulbri hind on taas sekumishinna taseme lähedal (176€/100 kg). Lõhe rasva ja valgu hinna vahel kasvab. Cheddar-juustu hind on suhteliselt stabiilne.

EL piimaekspordit oli tänavu jaanuarist maini üsna positiivne. Vähem eksporditi võid (peamiselt vähenes ekspord Saudi-Araabiasse), kuid rohkem lõssipulbrit, juustu ja täispiimapulbrit. Lõssipulbri ekspord on olnud positiivne tänu heale nõudlusele Alžeerias ja Hiinas. Uus-Meremaa on vähendanud kõigi olulisemate toodete ekspordit, samas kui USA lõssipulbri ja juustu ekspord kasvab. Hiina on impordi suurendanud, seda eriti kõrgväärtuslike toodete puhul. Austraalia ja Venemaa või import kasvab samuti, kuid Hiina ja USA importisid võid vähem. Lisaks vähenes ka USA juustuimport (millest 71% on EL päritolu juust).

EL avalikes interventsiooniladudes on endiselt suur hulk lõssipulbrit (357 466 t) ning eraladudes (28 348 t). Euroopa Komisjon on müünud ainult 140 t lõssipulbrit tähtaegselt. Alates käesoleva aasta märtsist on 7984 t lõssipulbrit lisaks müüdnud avalikku sekumiskokkuostu, mistõttu on käesoleval aastal 100 000 t pulbrit ladudes kättesaadav. Või laoseis on ennekuulmatult madal (227 t). Võitõöstus ootab 60 000 tonnist või puudujääki aasta lõpuks. Juustu laoseis pole samuti kiita (10 865 t). Mõlemate toodete eraladustami-

se skeemid on praeguseks suletud. Teistes piimatootmise piirkondades on samuti olemas mõningased laovarud.

Olukord on ebakindel järgmistel asjaoludel:

- milline saab olema piima tootmine maailmas? Prognoosi kohaselt suureneb Uus-Meremaa ja Austraalia toodang järgmistel aastatel 2-3% võrra.
- valgu ja rasva pakkumise vahe EL tasandil ning või pakkumise puudujääk aasta lõpuks;
- laovarud maailmas. Euroopa Komisjon jätkab lõssipulbri müügipakkumiste koostamist. Uued laovarud lisavad ebakindlust hindades.

Teraviljasektor

Maailma teraviljatoodangu suurusks käesoleval aastal ennustatakse 742 miljonit tonni – see on suuruselt teine saak viimase viie aasta jooksul. USA saaki prognoositakse aga 15 aasta väikseimaks. Venemaal ja Ukrainas oodatakse seevastu rekordsaaki, mis ulatub 106 miljoni tonnini, kuid selle kvaliteet on siiski küsitav. Venemaa ja Ukraina on turustusaasta esimesel poolel oodatavalt ekspordiliidrid. EL-s saagikoristus alles käib. Saagi suurusks oodatakse 148 miljonit tonni; Prantsusmaal on teravilja kvaliteet hea, kuid muret tekitab Ühendkuningriigi ja Saksamaal.

Odratoodangu osas oodatakse maailmas 5%-list langust. Maisitoodangu suurus on hinnanguliselt üle 1 miljardi tonni, mis on suuruselt teine saak viimase viie aasta jooksul. See tuleb peamiselt USA-st, kuigi nende maisi külvipind on tänavu väiksem. EL-s on Ungaris võimust võtnud põud kõvasti mõjutanud toodangu taset.

Selles kontekstis võib söödaniisu ja maisi vaheline konkurents viia madalate hindadeni. Odra turg järgib ilmselt samu hinnatrende nagu söödaniisu. Turustusaasta lõpus võib pinge kasvada, sest toiduks sobiva nisu kogused on USA ja Kanada väiksema saagi tõttu muret tekitavad.

Praegune nisu väljamüügihind on ligi 130€/t, mis on kaugelt alla tootmiskulude (159 €/t). Kadu marginaalides on umbkaudu 150€/ha. Tänavune aasta on juba kolmas negatiivsete majandustulemustega aasta.

Rapsiseemne toodang maailmas pisut kasvab. Euroopas seevastu peaks toodang olema stabiilne, kuigi peamistes tootjamaades on rapsi külvipind vähenenud. Sojatootmine saavutab rekordtaseme tänu suurenenud külvipinnale USA-s. Esimesed analüüsid põua ja külmade mõju kohta teraviljasaagile näitavad, et see võib saaki mõjutada lõunamaades. Odra saak on enim külmast mõjutatud Baltimaades ja Prantsusmaal, kus põllumehed pidid külva kaks korda. Nisu kvaliteet tekitab muret, eriti Prantsusmaal. Hiline külv Põhjamaades teraviljasaaki ei mõjutanud.

Peamistes kartulit kasvatavates maades suurenes külvipind 8,3% võrreldes viimase viie aasta keskmisega.

Sealihasektor

Sealiha keskmine hind EL-s on alustanud traditsioonilist sesoonset langustrendi. Juulis hind langes teravalt, stabiliseerudes augustis. Siiski jäävad hinnad kergelt kõrgemale viimaste aastate keskmisest ning on 5% kõrgemad, kui möödunud aastal samal ajal. Hinnalanguse peamised tegurid on Hiina ja Jaapani nõudluse langus (vastavalt -25% ja -4%), mida ei kompenseeri ka head eksporditulemused Lõuna-Koreasse, USA-sse ja Filipiinidele. Kuni juunini 2017 olid EL sealiaekspordit kogused 14% madalamad kui möödunud aastal samal ajal.

EL sealihaturg sõltub tugevalt ekspordist, eriti Hiinast. Arvestades kõrghooaja (suve) lõppu ning olukorda, kus ekspordit nõudlus on vähenenud 14% võrra ja EL tootmine hakkab taastuma, on vähe ruumi hinnatõusuks. Väga oluline on leida uusi turuvõimalusi.

Muna- ja linnulihasektor

Vaatamata hiljutisele mürgistuskandaalile on munade hind asunud

tõusuteele ning on praegu 22,4% kõrgem kui möödunud aastal samal ajal. See hinnatõus võib olla märkiks munade vähesusest turul, kuna miljoneid mune on mürgistuse tõttu turult eemaldatud. Tulevikus on oodata skandaali negatiivse mõju avaldumist tarbija kindlustundele, mis on juba eelnevatel aastatel kahjustada saanud tänu dioksiiniskandaalile ja linnugripile.

Euroopa Komisjon on kinnitanud, et Hollandi, Belgia, Saksamaa ja Prantsusmaa linnufarmid olid reostatud pestitsiidiga fipronil. Mürgitatud mune, munatooteid jm toiduaineid leiti kokku 22 EL liikmesriigis, kahes Euroopa Majandusühenduse riigis ning 10 kolmandas riigis. Praeguseks on suletud 143 farmi Hollandis ning 93 farmi Belgias. Seetõttu on eriti oluline taastada tarbija usaldus ning promoda EL kõrgeid toidustandardeid. Põllumehed, kes otseselt kriisi tõttu kannatavad, peaksid saama kompensatsiooni; Copa-Cogeca julgustab Euroopa Komisjoni seda maksma. Copa-Cogeca töögrupid hakkavad arutama alternatiivsete putukamürkide kättesaadavuse ja tõhususe üle.

Liikmesriikide esindajad nõustusid erakorralisel taimede, loomade, toidu ja sööda juhtkomitee koosolekul otsima võimalust munatoodetes taimkaitsevahendite jääkide minimaalselt lubatavate koguste harmoneerimiseks. Samuti vaadatakse, kuidas toimetada edasi nende toodetega, mis valmistati enne intsidendi ilmsiks tulekut. Valmistatakse ette EL programm vajadusel munade, liha ja töödeldud toodete turult eemaldamiseks. Lähinädalatel teavitab Euroopa Komisjon liikmesriike

laiaulatuslikust munades ja linnuliha sisalduvate illegaalsete ainete monitooringuprogrammist.

Mõned kolmandad riigid – Brasiilia, Iraak, Omaan ja Ukraina on fipronili-skandaali tõttu peatanud munade impordi EL-st. Märksa suurem hulk riike on seadnud piirangud EL munade ja linnuliha impordile linnugripi tõttu.

Linnugripi tõttu on hukatud EL-s miljoneid linde. Copa-Cogeca vastas Euroopa Komisjoni avaliku arvamuse küsitlusele vabapidamisel kanade munade turustusstandardite muutmise kohta, kiites heaks Komisjoni ettepanekud, kuid soovides erandi pikendamist vähemalt 20 nädalaks. See lubaks säilitada vabapidamise staatuse, mis on turustamisel ülioluline. Komisjoni seadusakt turustusstandardite muutmiseks peaks jõustuma aasta lõpus.

Puu- ja köögiviljasektor

Puu- ja köögiviljasektor kannatab endiselt 2014. aastal alanud Venemaa impordikeelu tõttu. Ekspordimaht ja väärtus ei ole taastunud, Euroopa turul on konkurents tihenenud. Uute turgude leidmine võtab aega ning on osutunud erakordselt raskeks. 2014./2015. aastal mõnede puu- ja köögiviljade eksport suurenes, kuid olukord 2015.-2016. aastail on olnud raskem maailma majanduse langustrendi tõttu, samuti nafta hindade ja suurema poliitilise ebakindluse tõttu. Erakorralised toetusmeetmed kehtisid 2017. aasta juuni lõpuni, Euroopa Komisjon on otsustanud neid pikendada ainult mitmeaastastele viljadele.

DG AGRI käesoleva aasta maikuu andmete kohaselt on enim kannata-

nud õunasektor. Mais oli EL keskmine õunte hind 53€/100kg, so 92% viimase viie aasta keskmisest hinnast juulikuus. 14 000 t õunu eksporditi 2017. – 2018. turustusaasta alguses USA-sse, kuid see ei asenda Venemaa turgu. Sellest kõneles ka EL tervisekaitsevolinik Andriukaitis oma USA visiidil juunikuus. 2017. aasta õunasaak tuleb siiski eelmise aasta omast kessem, seda tänu halbadele ilmastikuoludele kevadel (külm, isegi lumi, vihm ja rahe). Õunatoodang on ilma tõttu raskelt kannatanud Belgias, Hollandis, Itaalias, Poolas, Saksamaal, Austrias, Tšehhis, Lätis ja Ungaris. Euroopa õunatoodangu suuruseks sel aastal oodatakse hinnanguliselt 9,4 miljonit tonni, mida on 21% vähem, kui eelmisel aastal. Viimase kolme aasta keskmine on olnud 12 miljonit tonni. Pirnitoodang tuleb hinnanguliselt 2,2 miljonit tonni, mida on 1% vähem, kui 2016. - 2017. turustusaastal.

Puu- ja köögiviljade turult eemaldamise hind on alates juunist tõusnud (välja arvatud tomatite ja tsitrusviljade hind), seda pärast puu- ja köögivilja toetuskeemi teiseste määruste avaldamist (ühise turukorralduse määrused (EK) 2017/892 ja (EK) 2017/891). See on positiivne areng.

EL keskmine tomatite hind aprillis oli 134€/100 kg, see on 145% viimase viie aasta keskmisest. Hollandis ja Hispaanias olid tomatid siiski keskmisest odavamad. Ekspertid on üldiselt tomatite turuolukorraga käesoleval aastal rahul. Eeldatakse, et Venemaa kaotab impordikeelu Türgi tomatitele oktoobris.

Euroopa Komisjon ootab tagasisidet toidutarneahela toimimise kohta

16. augustil alustas Euroopa Komisjon kogu Euroopa Liitu hõlmavat avalikku konsultatsiooni selle üle, kuidas muuta ELi toidutarneahela toimimine õiglasemaks.

Kuni 17. novembrini 2017 vältava veebikonsultatsiooni käigus saavad põllumajandustootjad, kodanikud ja muud huvitatud osapooled avaldada arvamust toidutarneahela toimimise kohta.

On tõenäoline, et toidutarneahelas toodetav lisandväärtus ei jaotu ühtlaselt kogu ahela ulatuses näiteks seetõttu, et väiksemate ettevõtjate positsioon hinnaläbirääkimistel on halvem kui nende majanduslikult võimsamatel ja tugevalt koondunud kaubanduspartneritel.

Euroopa Liidu põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Phil Hogan ütles: „Põllumajandustootjad on tarneahela esimene lüli ning ilma nendeta ei olekski meil toitu, mida töödelda, müüa ja tarbida. Siiski näeme tihti, et just neil on kõige raskem. Tegutseme nende puudus-

te kõrvaldamiseks toidutarneahelas, sest komisjon on alati seisnud Euroopa põllumeeste huvide eest. Ärgitan kõiki Euroopa Liidu kodanikke, põllumajandustootjaid ja huvirühmi jagama meiega oma arvamust täna alanud veebikonsultatsiooni kaudu.“

Euroopa Komisjon kogub arvamusalaldusi, et hinnata ebaõiglaste kaubandustavade Euroopa Liidu tasandil reguleerimise vajadust ja võimalust.

Komisjon soovib kogu tarneahela ulatuses hinnata ka turu läbipaistvust ning võimalusi selle parandamiseks. Arvestades, et mõningane konkurents on vajalik, aitab konsultatsioon otsusele jõuda, kas ELi tasandi lisameetmed turu läbipaistvuse suurendamiseks on vajalikud.

Peale selle uuritakse konsultatsiooni käigus ka seda, kui suur on huvi tootjatevahelise koostöö ning väärtuse jagamise lepingute vastu, millele lepatakse kokku turuhindade muutumisest tingitud kasumi ja kahjumi jagamises, mida juba kasutatakse mõnedes majandussektori-

rites, näiteks suhkrutootmises.

Põllumajandusturu tööühma tegevus konsultatsiooni alusena

Konsultatsioon tugineb 2016. aasta jaanuaris volinik Hogani algatusel loodud põllumajandusturu tööühma tegevuse tulemustele. Tööühm on teinud mitu konkreetset ettepanekut põllumajandustootjate positsiooni parandamiseks toidutarneahelas ning konsultatsiooni käigus võetakse neid arvesse komisjoni edasise töö kavandamiseks.

Avaldatud on ka eri poliitilisi lahendusi tutvustav esialgne mõjuhinnang, mille kohta saab avaldada arvamust ja anda tagasisidet. Täielik mõjuhinnang koostatakse ka kõigi tulevaste toidutarneahela parandamist käsitlevate algatuste kohta.

Komisjoni ettepanekute tegemisel järgitakse ka üldist strateegiat ühise põllumajanduspoliitika lihtsustamiseks ja ajakohastamiseks.

Vaata lähemalt https://ec.europa.eu/info/consultations/food-supply-chain_et

Euroopa Komisjon avaldas tasakaalustatud ja edumeelse kaubanduspoliitika algatused

13. septembril märkis Komisjoni president Jean-Claude Juncker oma kõnes olukorrast Euroopa Liidus järgmist: „Esiteks soovin ühiselt tugevdada liidu kaubanduspoliitikat. Tõsi, Euroopa on oma kaubanduspartnerite suhtes avatud. Kuid ootame sama oma partneritelt – avatus peab olema vastastikune.“

Kaubanduspoliitika ei ole abstraktne nähtus. Selle eesmärk on luua töökohti ja pakkuda uusi võimalusi Euroopa ettevõtetele, olgu nad suured või väikesed. Iga ekspordist teenitud 1 miljardi euro abil suudetakse Euroopas tagada 14 000 uut töö-

kohta. Kaubanduspoliitika sihiks on ühtlasi levitada meie standardeid, olgu need seotud sotsiaal-, keskkonna-, andmekaitse või toiduohutusküsimustega.

Pärast president Junckeri kõnet olukorrast Euroopa Liidus avaldas komisjon 14. septembril edumeelse ja kaugeleulatuva kaubanduskava eluviimiseks arvukaid kaubandus- ja investeerimisettepanekuid sisalduva paketi. Ettepanekud hõlmavad muu hulgas Euroopa kontrollirahastikku, mille eesmärk on tagada, et välismaised otseinvesteeringud ei kahjustaks ELi strateegilisi huve julgeoleku ja avaliku korra küsimustes, ning volituste kavandeid kaubanduslääbirääkimiste alustamiseks Austraalia ja Uus-Meremaa. Sel-

leks et muuta ELi kaubanduspoliitika kõige läbipaistvamaks ja kaasaavamaks kogu maailmas, on komisjon otsustanud luua ELi kaubanduslepingute nõuanderühma ning avaldada alates tänasest kõik uued ettepanekud läbirääkimisvolituste andmiseks. Avaldatud ettepanekud hõlmavad ka volituste kavandit läbirääkimiste alustamiseks mitmepoolse investeerimiskohtu loomise üle.

Pakett hõlmab järgmisi põhipunkte.

- **Ettepanek luua välismaiste otseinvesteeringute kontrollimiseks Euroopa raamistik.** Raamistikuga tagatakse, et otseinvesteeringud jäävad ka edaspidi ELi majanduskasvu oluliseks allikaks, kahjustamata

sealjuures ELi esmatähtsaid huve. Seadusandlikule ettepanekule on lisatud mitmesuguseid täiendavaid meetmeid, mis jõustuvad kohe. Neid meetmeid on lähemalt kirjeldatud teatises, milles selgitatakse strateegilist vajadust sellise kontrolli järele.

- **Nõukogule esitatud soovitud alustada Austraalia ja Uus-Meremaaga läbirääkimisi kaubanduslepingute sõlmimise üle.** Need lepingud põhineksid Kanada, Vietnam, Singapuri, Jaapani jt riikidega hiljuti edukalt sõlmitud lepingutel ning aitaksid veelgi suurendada partnerriikide ühendust, kes töötab selle nimel, et maailmakaubanduses kehtiks idu-meelsed eeskirjad.
- **Nõukogule esitatud soovitus alustada läbirääkimisi investeringuvaidluste lahendamise tegeleva mitmepoolse kohtu loomise üle.** See maailmakaubanduse juhtimisega seotud oluline uuendus aitab kasutusele võtta läbi-

paistvama, sidusama ja õiglasema lähenemisviisi, et lahendada ettevõtjate poolt investeringute kaitse lepingute alusel esitatud kaebusi.

- **Enneolematu läbipaistvus.** Komisjon on juba avaldanud volituste kavandid nii Austraalia ja Uus-Meremaaga sõlmitavate kahepoolsete kaubanduslepingute kui ka investeringuvaidluste lahendamise seotud mitmepoolsete kokkulepete kohta ning on otsustanud alates tänasest avaldada kõik oma soovitud kaubandusläbirääkimisi käsitlevate juhiste (läbirääkimisjuhiste) kohta. Edaspidi saadetakse läbirääkimisjuhistes Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning lisaks automaatselt ka kõikide liikmesriikide parlamentidele ning tehakse üldsusele kättesaadavaks. See peaks juba algusest peale looma eeldused ulatusliku ja kaasava arutelu pidamiseks kavandatavate lepingute üle. Komisjon palub liikmesriikidel tagada, et asjaomased riiklikud ja piirkondlikud sidusrüh-

mad saaksid kaubandusläbirääkimistega ühineda võimalikult varases etapis.

- **ELi kaubanduslepingute nõuanderühma loomine.** Nõuanderühm võimaldab komisjonil osaleda kodanikuühiskonna tegevuses ning koguda lihtsamini teavet suure ja tasakaalustatud hulga sidusrühmade, sealhulgas ametiühingute, töandjate ühenduste, tarbijarühmade ja muude valitsusväliste organisatsioonide eri vaadete ja arvamuste kohta. Nõuanderühma loomine toetab komisjoni jõupingutusi muuta kaubanduspoliitika veelgi läbipaistvamaks ja kaasavamaks.

Avaldatava kaubanduspaketi üksikasjad on esitatud teatises „Tasakaalustatud ja edumeelne kaubanduspoliitika, et ohjata üleilmastumist“. Sellele on lisatud ELi kaubanduspoliitika strateegia „Kaubandus kõigile“ eduaruanne, milles vaadeldakse strateegia rakendamist viimase kahe aasta jooksul.

Copa-Cogeca on vastu Euroopa Komisjoni plaanile lisada veiseliha kaubandusläbirääkimistele EL ja Mercosuri maade vahel

EL-Mercosuri kaubandusläbirääkimised intensiivistuvad. Copa-Cogeca ründab teravalt Komisjoni plaane kaasata veiseliha potentsiaalsesse kaubandusleppesse, hoiatades, et see võib ohustada EL veiseliha pakkumise kvaliteeti ning majanduskasvu ja töökohti maapiirkondades.

Copa-Cogeca veiseliha töögrupi esimees Jean-Pierre Fleury ütles, et Mercosuri kokkuleppel on tugev mõju EL põllumajandusele, eriti veiselihasektorile. See on eriti muretekitav olukorras, kus liha tarbimine on viimase 10 aasta jooksul juba 20% võrra langenud ning Brexiti mõju EL põllumajandusele on

veel teadmata. Lisaks on EL-s ühed maailma kõrgeimad toiduohutuse ja loomade heaolu standardid, mida Mercosuri maades ei ole. Me registreerime individuaalsete loomade liikumise tema sündimise päevast alates kuni tema surmani; Mercosuri maades tehakse seda ainult 10% loomade puhul. Meie süsteem tagab tarbijatele liha ohutuse ja kvaliteedi. Euroopa veisekasvatust pakub tööd ja edendab majandust sellistes piirkondades, kus tihti alternatiivseid sissetulekuallikaid ei ole ning samal ajal aitab kaasa keskkonnakaitsele. 60 miljonit hektarit rohumaad, kus toimub süsiniku neeldumine, eksisteerivad just tänu sellisele majandustegevusele.

Copa - Cogeca peasekretär Pekka Pesonen väljendas pettumust, et Eu-

roopa Komisjon on lisanud Mercosuri turulepääsu pakkumisse veiseliha. Vajame ausat ja tasakaalukat põllumajandus-kaubanduse lepet kõikide kaubanduslepingute raames, sõnas ta. Uus uuring kinnitab Mercosuri leppe katastroofilist mõju EL veiselihasektorile, vaatamata sellele, et pakutakse välja tariifikvootide kehtestamist. EL põllumajandusministrid on hoiatanud läbirääkimistele tundlike põllumajandustoodete kaasamise eest, kuid Komisjon läheb oma rada, saamata pakkumise eest midagi vastu. Me ei saa jätkata niivõrd olulise Euroopa majandussektori kasutamist läbirääkimistel vahetuskaubana teiste sektorite vastu. See leping peab olema ambitsioonikas ka Euroopa põllumees- te kaitsmisel, lisas Pesonen.

Vaade tulevikku: toidu 3D printimine, putukafarmid ja linnapõllumajandus

28. - 29. juunil toimus Hollandis Maastrichti ülikooli Venlo linnakus Villa Floras nutipõllumajanduse ja nutika toidutootmise teemaline konverents. Kolmandat korda peetud konverentsil käsitleti tulevikuteemasid nagu toidu 3D-printimine, putukafarmid, droonide, kosmoseandmete jms põllumajanduses kasutamine ning põllumajandus linnatingimustes.

3D printitud toit – kellele ja milleks?

Toidu 3D printimist hakati katsetama 2006. aastal USA-s Cornelli ülikoolis. 2011. aastal tõi Saksa tehnoloogiafirma Philips turule esimese toiduprinteri, peamiselt turu-uuringute eesmärgil. Hollandis alustas erafirma byFlow suhkruga ja vetikate printimisest, kuid esialgne tulemus ei olnud kuigi maitsev. Toidu 3D printimise eeliseks on, et see võimaldab teha korduvaid liigutusi, mis oluliselt hõlbustab koka tööd – näiteks šokolaadi või kookide kaunistuste valmistamisel. Kasutust leiab see ka haiglates ja hooldekodudes, kus on vajalik toota individuaalse koostisega toiduportsjoneid. Tulevi-

kutrend liigub üha rohkem isikustatud toitumise suunas; DNA analüüsi põhjal on võimalik selgitada välja koostisained, mida keha vajab, samuti saab mõõta konkreetsete ainete puudujääki kehas kindlal ajahetkel ning vastavalt sellele koostada individuaalne toiduretsept. Toiduainetööstus saab tarbija nõudmisega kohaneda ainult teatud piirini. Toidu 3D printimine võiks kasutust leida ka lennukites ning kosmoses – 2013. aastal Hollandi erafirma Mars One küsitluse tulemusel soovis 78 000 inimest 120 riigist kolida üheotspiletiga Marsile elama. Hetkel on toidu 3D printimise arendamiseks puudu rahastamisest ning edulugudest, ka on printerid veel liiga aeglasel ning ei võimalda printida mitut toodet üheaegselt. Kui tulevikus saavutatakse piisav tarbijahuvi, saab hakata tootma 3D toiduprintereid ka kodutarbijatele. Võimalik, et see aitaks vähendada toidu raiskamist, sest printitakse portsjonikaupa, täpselt nii palju kui süüakse. Toidu 3D printimise tarbijasõbralikuks muutmiseks on vajalik lisaks printerite täiustamisele koostada kassett individuaalselt vajalike toiduainetega ja valmistusjuhend lõpptarbijale ning võimaldada seda osta supermarketist, kasutades Asjade Interneti.

Printida saab mitmesuguseid toiduaineid

Ka printitud toit peab hea ja isuäratav välja nägema. Toiduaine disain sõltub toorainest ning igal neist on omad piirangud. Lihtne on printida näiteks kitsejuustu, hummust ja „Nutellat”, kuid liha tuleb enne printimist blenderdada. Puu- ja köögiviljariivatakse ning segatakse naturaalse stabilisaatoritega nagu agar-agar. Küpsetiste puhul peab printitud taigen hoidma struktuuri, et see ahjus laiali ei valguks. Printida saab ainult üksiklaadset kihte üksteise peale lisades, nõ õhku printida ei ole võimalik. Uuringuid erinevate toiduainete, nt juustu ja nisujahu omadustest, 3D printimisel on uuritud Corki ülikoolis Iirimaal ning Soome tehnilise uurimise keskus VTT. On leitud, et näiteks juustu puhul sõltub 3D printitud toote struktuur kaseiini- ja rasvasisaldusest; parima tulemuse on andnud sulatatud juust. 3D printitud toote disaini saab valmistada arvutiprogrammiga, mis muudab joonise, skaneeritud kujutise või foto 3D-ks.

Toidu 3D printimine veel seadustega reguleerimata

Kuna valdkond on uus, on ka kõik sellega seonduvad vastutuselad

uued ning vajavad läbimõtlemit. Toidu printimise puhul võtab tarbi- ja endale praktiliselt tootja rolli; see- ga tekib küsimus, kui midagi läheb valesti, siis kes vastutab, mil määral ja täpselt milliste sammude eest? Vajalik on koostada täpselt formuleeritud lepingud. Toidu 3D printimise kohta Euroopa Liidus eraldi seadus- andlust ei ole, kuid see tegevus peab vastama kõigile toidutootmist puu- dutavatele seadustele alates hügiee- nireeglitest ja lõpetades toote mär- gistamise ning terviseklauslite kasu- tamisega. Siiski ei ole üheselt selge 3D printitud toidu staatus, näiteks kas see liigitub uudse toidu (*novel foods*) mõiste alla?

Uus alternatiivne valgallikas – putukad

Putukateks loetakse kõiki, kes kõn- nivad kuuel või rohkemal jalal. Pu- tukate toiduks tarbimise kasuks rää- givad asjaolud, et toidujulgeoleku ta- gamiseks tulevikumaailmas on vaja leida alternatiivseid toite; putukaid saab kasvatada säästlikult, neile on suhteliselt vähe sööta vaja; sama- aegselt on putukad kõrge toitevää- rusega, sh kõrge vitamiini- ja mine- raalisaldusega, kiitini aga saab ka- sutada inimese immuunsüsteemi tu- gevdamiseks; kuna putukad on kõi- gusoojased, saab neid humaanse- malt tappa, asetades nad sügavkül- ma, kus nad aeglaselt surevad. Li- saks ülalnimetatule leidub putukaid maailmas küllaldaselt, kasvatada on võimalik 2000 erinevat liiki. 1/3 inimkonnast tarbib putukaid toi- duks juba praegu. Siiski, paljude riikide seadusandlus putukaid toiduks nimetada praegusel hetkel ei luba. Kui (läänemaailma) inimesed putu- kaid massiliselt toiduks tarbima ha- kata siiski ei soovi, saab neid edu-

kalt kasutada söödasektoris, näiteks linnufarmide jaoks. Putukatest saab eraldada ka mitmesuguseid kasulik- ke aineid ravimitööstuse tarvis. La- hendada tuleb aga putukatootmise ja -tarbimise seadusandlik külg, ku- na paljude riikides praegu kehtivad seadused putukaid toiduainena ka- sutada ei luba.

Hollandisse luakse Euroopa Putukaorg

Hollandis on algatatud platvorm Insect Valley Europe, mis soovib ühendada valitsusasutuste toetuse, eraettevõtjad ja uurimisasutused, et edendada innovatsioonitegevust pu- tukavalgu kasutamisel säästliku al- ternatiivina loomsele, kala- ja taim- sele valgule. Platvormi keskus asub Venlos ning Hollandi Limburgi pro- vintsi valitsus investeerib sellesse 2 miljonit eurot. Putukakasvatus võ- tab hoogsalt tuure üles ka naaber- riigis Belgias, kus on samuti loodud putukakasvatuse klastreid.

Võimalustest linnade säästlikuks varustamiseks toiduga

Maaailm on kiires muutumises. 2050. aastaks elab 70% maailma elanik- konnast linnades – selle mõju on rohkem tunda lõunapoolkeral. Peat- selt on 90% elanikest kaudselt või otse ühendatud Internetti. Järgmise 15 aasta jooksul vajab maailm 50% rohkem energiat, 40% rohkem pu- hast vett ja 35% rohkem toitu. Maa- ilma rahvastik muutub üheaegselt vanemaks ja nooremaks – 41% India rahvastikust on praegu noore- mad kui 20 aastat. Kaasaja inimesed on toidutootmisest sedavõrd kau- genenud, et oleme hakanud toidus- se suhtuma kui tarbekaupa. Näiteks USA-s võtab aega 11 kuud, enne kui

õun jõuab supermarketisse, reisisid sealjuures 5000 km. Ühe õuna toot- mine, töötlemine, pakendamine ja müük kulutab oluliselt rohkem energi- at, kui õunast endast saadakse. Sa- mal ajal ei ole üheski arenenud riigis leitud tõhusat lahendust ülekaaluli- suse probleemile. Inimesed aga tun- nevad järjest suuremat huvi mahe- toidu, taimetoitluse jms vastu. See- ga tuleb leida võimalusi toidu toot- miseks ja tarbimiseks kohalikult, sealhulgas suurlinnades. Rootsi noo- red disainerid esitasid oma nägemu- se võimalikust tuleviku-toidust ning toidu tootmise linnainimesele lähe- male toomise võimalustest. See põ- hineb ringmajandusel ning digitaal- setel jm tehnoloogilistel lahendustel.

Droon asendab mesilast

Hollandi Delfti Ülikooli tudengid on välja töötanud drooni, mis tolmeldab taimi olukordades, kus see loodusli- kult on ebapiisav, ohustatud või eba- tõhus. Käsitsi tolmeldamine on äär- miselt kallis, seetõttu otsiti võima- lust võtta appi tehnika. Siseringis (kasvuhoones) taimede tolmeldami- seks sobiv droon peab olema minia- tuurne, hea „nägemisega” ning vä- ga täpne, et tunneks ära taime õie, samas ka navigeerima ohutult, ole- ma säästlik ja tõhus. Turu-uuringu- te ja inseneritöö tulemusena valmis unikaalse disainiga droon APIS (*Autonomous Pollination and Imaging System*). Edaspidi kavatakse arenda- da droone, mis suudavad tegele- da ühe konkreetse taimiga, nt teha umbrohutõrjet, kontrollida toitainete sisalduse taset, jälgida taimetervist ja kasvu saagikuse ennustamiseks. Loe APIS’est lähemalt https://vladpetrescu.files.wordpress.com/2017/07/09_greenhouse_pollinator_drone_finalreport-1.pdf.

The Autonomous Pollination and Imaging System

APIS

Characteristics:

1. Pollination method: Blower
2. Weight: 250 grams
3. Size : 30 cm × 30 cm

Euroopa Komisjon avas teravilja turuvaatluse veebilehe

Alates 20. juulist on huvilistele kättesaadav teravilja turuvaatluse veebileht, mille eesmärk on muuta EL teravilja, õli- ja valgurikaste kultuuride sektorit läbipaistvamaks. Leheküljel esitatakse jooksvat turuinfot ja lühiajalisi analüüse ning lehekülge täiendatakse pidevalt ja õigeaegselt. Lisaks on moodustatud liikmesriikide ekspertgrupp, kes kohtub vähemalt kaks korda aastas. Eestist osaleb ekspertgrupi töös Indrek Aigro.

EL põllumajandusvolinik Phil Hogani sõnul saab turu võimalusi tõhusalt kasutada vaid siis, kui kõigil osapooltel on õigeaegne juurdepääs tõesele informatsioonile. Loodud foorum aitab diskuteerida ning hinnata turuolukorda nii turuoperaatoritel kui ka Euroopa Komisjonil. Selle tõhusaks toimimiseks on vaja liikmesriikide kaastööd, kuna kvaliteet ja usaldusväärsus kõrgeimal tasemel on selle toimimise aluseks.

Teraviljasektor on Euroopas oluline. EL-s toodetakse aastas 300 mil-

jonit tonni teravilja, 30 miljonit tonni õlikultuure ning 5 miljonit tonni valgurikkaid kultuure. EL ekspordib aastas keskmiselt 40 miljonit tonni teravilja väärtusega 10 miljardit eurot, seega on teravili olulisim eksporditüüp põllumajandustoodete hulgas.

Teraviljaturu vaatluslehekülge saab vaadata siit: <https://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/crops>

EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

J. Vilmsi 53g
10147 Tallinn
Telefon: 600 9349
Faks: 600 9350
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse